

АРХИТЕКТУРА НА АГРЕСИЈАТА

За истоимениот проект на Томе Аџиевски

Пишува: Златко Теодосиевски

Наспроти тоталниот кич-приод на "изложбата" наречена "Јас и другиот" (за која на овие страници пишував во претходниот број на ЗУМ), македонската ликовна уметност сепак не остана без оригинален и креативен одговор на актуелните случувања во нашата држава. Или, подобро речено, наспроти комплетната индиферентност на институциите од оваа сфера (што пак, интересно, не беше случај за време на косовската криза, кога сите здушно се трудеа да ни ги прикажат "страдањата" на косовските бегалци!), еден македонски уметник се огласи со самостоен проект и лично видување и интерпретација на настаните.

Станува збор за Томе Аџиевски, уметник од (веќе) средната генерација македонски ликовни творци, скулптор по образование, но по вокација мултимедијален автор. Ова би требало да каже дека Томе Аџиевски, покрај скулптурата, успешно ги користи и спојува и другите уметнички изразни средства - фотографијата, инсталацијата, перформансот и слично.

Во случајов, пак, директно испровоциран од шестмесечните случувања во Македонија, Аџиевски човечки и уметнички реагира и "комуницира" со јавно мислење, користејќи ги за оваа пригода функционалните обрасци на т.н. меил арт. Односно уметникот, во континуитет од неколку месеци, на педесетина адреси во Македонија испраќа "писма" (поточно - флаери или плакати...) во кои ги изразува своите видувања и размислувања за одделни аспекти на случувањата во државата. Така, на пример, неговото прво "истражување" на комплексната архитектоника на агресивноста се допира до цивилизацискиот, филозофскиот, физиолошкиот, медицинскиот... проблем на обрезавањето (сунет), при што Аџиевски децидно го објавува проектот "Сунет не" како "дел од светскиот проект на културната герила", едновременно лоцирајќи ги во оваа постапка генераторите на агресивната кај нас и во светот. Еден од аргументите

на Аџиевски против обрезавањето е и лудното мислење на сер Џемс Спенсер, кој вели дека "природата е посесивна газда-рица и какви било грешки да направи во однос на структурата на помалку важни органи како мозокот и stomакот, за кои таа не е многу заинтересирана, бидете сигурни дека таа најдобро се разбира во гениталните органи".

Во наредното "обраќање" до македонската јавност, под мотото "Мултикултурализам или културна логика на мултинационалниот капитализам", Аџиевски ја користи познатата идиотска изјава на Гебелс ("Кога ќе го чујам зборот култура - се фаќам за пиштол") за да ни ја прикаже комплетната шема на пиштолот "застава".

Третиот сегмент на проектот на Аџиевски е, всушност, крајот на приказната, односно неговото видување на настаните во "државата за која се боревме". Аџиевски "конструира" (?) две военоуметнички приказни: за Јана Бунева, "фатена од балистите, мачена и убиена во Тетово 2001; старост во моментот на смртта: 17 години" и за Џоан оф Арт (Јованка Орлеанка) која "да беше денес жива немаше да биде христијанка, немаше да биде ниту народен херој"!

Сите "обраќања" (или како веќе би ги нарекле) на уметникот содржат јасна и препознатлива симболика, читливи пораки, ефектни графички решенија..., децидни човечки и творечки ставови! Некому ќе му се допаднат, некому не. Впрочем, како и секоја друга уметничка активност денес. Не сум убеден дека уметникот очекувал и некаква реакција. Можеби посакувал, дури и негативна, непријателска..., зашто неговите "обраќања" беа континуирано доставувани и до сите македонски медиуми. И, нормално - нема реакција, нема одглас... Само убиствена индиферентност и молк за сè што барем малку отскокнува од медиокритетската македонска култура денес и голото политиканство! ♦

